

3/10/23

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan

De Minister voor Langdurige
Zorg en Sport

Deadline: 03-10-2023

TER BESLISSING

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
plv. SG
Directie Wetgeving en Juridische Zaken

nota

(ter beslissing)

Besluit bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg

Opgesteld door:

Datum Document

-

Kenmerk

3700045-1054501-WJZ

Bijlage(n)

- Brief TK voorhang
- Brief EK voorhang
- ontwerpbesluit

1. Aanleiding

Op 29 september wordt in de ministerraad het concept-besluit bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg behandeld. Na accordering in de ministerraad dient het ontwerp-besluit op grond van artikel 4.1 van de Wet bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg bij beide kamers der Staten-Generaal te worden voorgehangen.

2. Geadviseerd besluit

Indien u kunt instemmen met het voorhangen van het ontwerp-besluit bevorderen samenwerking en rechtmatige zorg (Bbsrz), verzoek ik u de aanbiedingsbrieven aan de Tweede en Eerste Kamer te ondertekenen.

3. Kernpunten

De termijn van de voorhang in de Eerste Kamer is verlengd in verband met het herfstreces. Het herfstreces van de Tweede Kamer is vervallen in verband met het verkiezingsreces 2023 welke begint op vrijdag 27 oktober. Hiermee valt 3/4 deel van de voorhang buiten de recesperiode van de Tweede Kamer.

Proces concept-besluit Bbsrz

In 2020 zijn de uitvoeringstoetsen en de internetconsultatie ten aanzien van het ontwerp van het Bbsrz uitgevoerd en heeft de Autoriteit persoonsgegevens (AP) over het ontwerpbesluit advies uitgebracht. De AP had geen opmerkingen. In 2021 zijn de wetgevingstoets en de grondrechttoets uitgevoerd. De inbreng uit de diverse toetsen en consultaties is destijds verwerkt. In aanloop naar de Commissie Werk, Inkomen, Zorg en Onderwijs en ministerraad is het ontwerpbesluit nog aangescherpt en verbeterd wat betreft leesbaarheid.

Naar aanleiding van amendementen op de Wbsrz zijn ook enkele inhoudelijke aanpassingen doorgevoerd in het deel van het ontwerpbesluit dat over het Waarschuwingregister zorgfraude gaat.

Kenmerk
3700045-1054501-WJZ

Algemeen

Met de Wbsrz worden belangrijke knelpunten in de noodzakelijke gegevensuitwisseling tussen instanties in het zorgdomein weggenomen. Het gaat om gegevensuitwisseling in het Waarschuwingregister zorgfraude en met het Informatieknoppunt zorgfraude (IKZ), dat daartoe ook een wettelijke taak krijgt. Omdat de gegevensuitwisseling mogelijk grote gevolgen heeft voor betrokkenen, is in de Wbsrz in samenhang met onderhavig ontwerpbesluit in hoge mate gewaarborgd dat (persoons)gegevens zorgvuldig en rechtmatig verwerkt worden.

Bij het stellen van de regels in het ontwerpbesluit is uitgegaan van het bestaande kader van wet- en regelgeving, waaronder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Er is een balans gezocht tussen het niet nogmaals regelen wat al elders geregeld is en het toch voldoende duidelijk en overzichtelijk maken van de regels waaraan voldaan moet worden.

Het ontwerpbesluit is gedetailleerd en concreet. Dat geldt voor zowel de artikelen als de toelichting. Daarvoor zijn twee redenen. In de eerste plaats zijn privacy en de uitwisseling van (persoons)gegevens zowel in de politiek als in de samenleving gevoelige onderwerpen. Dit heeft aanleiding gegeven concreet en tot in detail inzichtelijk te maken welke afwegingen ten aanzien van privacy zijn gemaakt en welke waarborgen en maatregelen ter bescherming van die privacy zijn geboden. Beoogd is duidelijk te maken dat grote waarde is gehecht aan de waarborging van een zorgvuldige en rechtmatige omgang met (persoons)gegevens. In de tweede plaats is bij de totstandkoming van het ontwerpbesluit uit de uitgebreide afstemming met betrokken instanties gebleken dat bij de instanties behoefte bestaat aan handvatten voor de uitvoering. Niet alleen om te voldoen aan wet- en regelgeving in het algemeen en de AVG in het bijzonder, maar ook teneinde een eenduidig richtinggevend kader te hebben waarbinnen zij samenwerken en gegevens uitwisselen met het IKZ. Met de gedetailleerde en concrete regelgeving is beoogd voor alle instanties duidelijk te maken wat, wanneer en van wie wordt verwacht in de gegevensuitwisseling met het IKZ, ondanks de uiteenlopende taken, bevoegdheden, invalshoeken en werkwijzen die instanties in de zorgketen hebben.

Hieronder wordt opgesomd wat in het ontwerpbesluit wordt geregeld.

Waarschuwingregister zorgfraude

- De gegevens die instanties aan elkaar moeten verstrekken.
- De eisen aan het bij ministeriële regeling vast te stellen protocol.
- De beveiliging van gegevens die worden verstrekt. (Wordt in ministeriële regeling uitgewerkt.)
- De termijn van verstrekking van gegevens en de bewaartermijn voor die gegevens.
- De mogelijkheid tot uitoefening van de rechten van betrokkenen.
- Naar aanleiding van amendering op de wet zijn in het ontwerpbesluit ook opgenomen de voorwaarden om tot een gerechtvaardigde overtuiging van fraude in de zorg te komen.

Kenmerk
3700045-1054501-WJZ

Informatieknooppunt zorgfraude (IKZ)

- De gegevens die instanties en het IKZ aan elkaar moeten verstrekken in het kader van verrijking van signalen van fraude in de zorg en die door het IKZ kunnen worden gebruikt in het kader van onderzoek en analyse.
- Regels voor verstrekking van gegevens van fiscale aard door het IKZ aan ziektekostenverzekeraars.
- De wijze waarop de gegevens worden verstrekt.
- De aanleiding tot en de voorwaarden waaronder gegevens worden verstrekt.
- De inrichting en de vormgeving van de werkprocessen van het IKZ, waaronder de beoordelingscriteria voor de verschillende fasen van verwerking door het IKZ.
- De beveiliging van gegevens en de inrichting en het beheer van elektronische voorzieningen. (Wordt in ministeriële regeling uitgewerkt.)
- De inrichting en het beheer van en de verantwoording door het IKZ.
- De financiering en financiële verslaglegging door het IKZ en de voorwaarden aan de aanwijzing van het IKZ.
- De bewaartermijnen en de uitoefening van rechten van betrokkenen.

Aanpassingen ten opzichte van het eerdere ontwerpbesluit

Door een amendement is bepaald dat het protocol voor het Waarschuwingsregister zorgfraude niet langer wordt goedgekeurd door MVWS, maar bij ministeriële regeling wordt vastgesteld. Deze wijziging is in het ontwerpbesluit doorgevoerd.

Een van de amendementen heeft geleid tot een toets op de gerechtvaardigde overtuiging van fraude in de zorg door de gemeentelijke toezichthouder of de NZa. In het ontwerpbesluit is in de eisen aan het protocol opgenomen dat de gemeentelijk toezichthouder respectievelijk de NZa op basis van het zorgvuldige onderzoek dat gemeenten respectievelijk ziektekostenverzekeraars doen, eveneens tot de conclusie moet komen dat sprake is van een gerechtvaardigde overtuiging van fraude in de zorg.

In de Wbsrz is op verzoek van de VNG namens gemeenten geregeld dat het Inlichtingenbureau (IB) een knooppuntfunctie zal bekleden tussen gemeenten en het IKZ. Door de VNG is op dat verzoek teruggekomen na een verdiepend onderzoek. Het IB kan de knooppuntfunctie (vooralsnog) niet vervullen. Gelet daarop is de afspraak gemaakt dat de betreffende bepaling in de wet nog niet in werking treedt. In de toekomst kan de bepaling alsnog in werking treden of gewijzigd dan wel verwijderd worden. In het besluit zijn daarom geen nadere regels opgenomen over het IB en de rol die het heeft in de gegevensuitwisseling tussen gemeenten en het IKZ.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

De Tweede Kamer heeft de Wbsrz unaniem aangenomen en de Eerste Kamer heeft de wet na schriftelijke beantwoording van enkele vragen als hamerstuk afgedaan. Privacy en gegevensuitwisseling zijn echter gevoelige thema's en dat is ook bij de behandeling van de Wbsrz in de Tweede Kamer gebleken. Veel aandacht ging uit naar de waarborgen rondom gegevensuitwisseling in het Waarschuwingsregister zorgfraude. De Tweede Kamer heeft amendementen aangenomen die meer waarborging beogen. Ook is een amendement aangenomen op grond waarvan dit

besluit moet worden voorgehangen aan de Eerste en Tweede Kamer.

Kenmerk
3700045-1054501-WJZ

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Fraude in de zorg ondermijnt de kwaliteit en de betaalbaarheid van de zorg. Patiënten en de maatschappij zijn hier de dupe van. Dit ontwerpbesluit, behorend bij de Wbsrz, draagt bij aan het verbeteren van de aanpak van fraude in de zorg. Fraude in de zorg en de aanpak ervan, is een onderwerp dat met grote regelmaat aandacht in de media krijgt.

c. Financiële en personele gevolgen

Het ontwerpbesluit heeft geen andere financiële of personele gevolgen dan waarin bij de Wbsrz op in is gegaan. Voor de volledigheid worden deze hier nogmaals toegelicht.

VWS draagt nu al structureel bij aan de kosten van het huidige samenwerkingsverband IKZ. De toekomstige Stichting IKZ zal een subsidie ontvangen van het Ministerie van VWS voor alle structurele kosten van de stichting. Berekend is dat de structurele kosten maximaal 3 miljoen per jaar bedragen.

Het Waarschuwingsregister zorgfraude brengt voor VWS alleen op korte termijn kosten met zich mee. VWS heeft subsidie verleend aan ZN (€ 225.000,-) en de VNG (ca. € 150.000,-) ten behoeve van de initiële ontwikkeling en de implementatie van het register. De structurele beheer- en uitvoeringskosten van het register worden gedragen door ZN en de VNG, namens gemeenten, zorgverzekeraars en Wlz-uitvoerders. VWS zal daar in de structurele situatie niet aan bijdragen.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Het advies van de AP en de Afdeling advisering van de Raad van State (de Afdeling) ten aanzien van de Wbsrz, is bij de totstandkoming van het ontwerp besluit betrokken en heeft geleid tot nadere uitwerking van waarborgen. De AP heeft in het advies over het ontwerpbesluit geen opmerkingen gemaakt. Na de voorhang van het ontwerpbesluit, zal de Afdeling om advies over het ontwerpbesluit worden gevraagd.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Het ontwerpbesluit is intern VWS onder andere afgestemd met de functionaris gegevensbescherming (FG) van VWS. Extern is veelvuldig afgestemd met de instanties die door het besluit geraakt worden, te weten VNG (als vertegenwoordiger van gemeenten), ZN (als vertegenwoordiger van ziektekostenverzekeraars), rijksbelastingdienst, FIOD, NZa, IGJ, SVB, NLA, CIZ en het huidige samenwerkingsverband IKZ. Wat betreft de bepalingen met betrekking tot de Wet politiegegevens is afgestemd met Ministeries van FIN, SZW en JenV. Met JenV heeft ook in het kader van de wetgevingskwaliteit afstemming plaatsgevonden. Met BZK is afgestemd over grondrechtentoets en de bepalingen over de gegevensraadpleging door het IKZ in de Basisregistratie Personen.

f. Gevolgen administratieve lasten

Het College advisering regeldruk (ATR) heeft de adviesaanvraag op 5 augustus 2020 ambtelijk afgedaan en heeft geen formeel advies uitgebracht. De ATR is akkoord met onze analyse dat het ontwerpbesluit geringe administratieve lasten met zich brengt voor de betrokken instanties. Net als de wet, heeft dit

ontwerpbesluit geen consequenties op het gebied van regeldruk voor burgers, zorgondernemingen en zorgprofessionals.

Kenmerk
3700045-1054501-WJZ

g. Toezeggingen
Geen.

h. Fraudetoets
Voor de Wbsrz is een fraudetoets uitgevoerd. De verwachting is dat de kans op fraude met deze op het bestrijden van fraude in de zorg gerichte wet nihil is en dat mede door de gegeven waarborgen de gevolgen van een mogelijke fraude minimaal zijn. Dat geldt eveneens voor dit ontwerpbesluit, dat een nadere uitwerking van die wet en de waarborgen bevat.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer

